Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

talouspäällikkö Timo Jaakkola

Valtiovarainvaliokunnan
asunto- ja ympäristöjaosto
HE /2020 vp
Hallituksen lisätalousarvioesitys IV 2020
4.6.2020

Hallitus on esittänyt neljännessä lisätalousarviossa ympäristöministeriön hallinnonalan määrärahoihin 39 prosentin lisäystä.

TEKNISET MUUTOKSET

35.01.01 Ympäristöministeriön toimintamenot (smr 2 v)
momentille 35.20.55 Avustukset korjaustoimintaan **390 000 euroa**

Ikääntyneiden asumisen toimintaohjelmassa myönnetään pääosin avustuksia, joten ohjelman toimintamäärärahat siirretään avustusmomentille. Toimintamenoihin jää vain ohjelman henkilöstömenot.

35.01.01 Ympäristöministeriön toimintamenot

Jätetiedon raportointiin ja tilastointiin sekä tähän liittyvien tietojärjestelmien ylläpitoon osoitettiin 150 000 euroa TA 2020:ssa. JTS 2021—2024 -päätökseen tarkoitukseen lisättiin **100 000 euroa** kehysvuosille. YM ehdottaa, että myös vuoden 2020 määräraha nostetaan samalle tasolle.

Lisäyksenä **800 000 euroa** maakuntauudistukseen liittyneen vesien- ja merenhoidon tietojärjestelmien uudistamismäärärahan säästöpäätöksen palauttaminen.

45 000 euron kertaluontoista siirto valtioneuvoston kanslialle arkistojensa järjestämistä varten.

35.01.04 Suomen ympäristökeskuksen toimintamenot (smr 2 v)

Momentin perusteluja täydennetään siten, että määrärahaa saa käyttää myös Suomen Akatemian rahoittamien yhteisrahoitteisten hankkeiden rahoitusosuuksiin sisältyvien siirtomenojen maksamiseen ja virastojen ja laitosten osallistumisesta kehitysyhteistyöhön annetussa laissa (382/1989) tarkoitettujen hankkeiden toteuttamiseksi siirtomenojen maksamiseen kehitysyhteistyön kohdemaille edellyttäen, että vastaava meno veloitetaan momentin 24.30.66 määrärahasta. Täydennys mahdollistaa SYKE:n osallistumisen ulkoministeriön rahoittamiin instituutioiden välisen yhteistyön hankkeisiin sekä Suomen Akatemian hankkeisiin.

35.10.61 Vesien- ja ympäristönhoidon edistäminen (smr 3 v)

Momentin perusteluja muutetaan siten, että määrärahaa ja vuodelta 2019 siirtynyttä määrärahaa saa käyttää vesienhoidon ja merenhoidon järjestämisestä annetun lain (1299/2004) mukaisten

vesien- ja merenhoitosuunnitelmien toimenpiteiden toteuttamisen avustuksiin ja tukiin sekä näiden myöntämisestä aiheutuviin menoihin.

Valtuus: Momentin perusteluja täydennetään siten, että vesiensuojelun tehostamisohjelman KIPSI-hankkeen toteuttamiseksi saa tehdä sopimuksia ja antaa sitoumuksia, joista aiheutuu menoja vuoden 2020 jälkeen yhteensä enintään 10 000 000 euroa.

35.20.30 Vuokra-asukkaiden talousongelmien ehkäiseminen (smr 2 v)
Tarkennus päätösosaan: kulutusmenoja saa käyttää matkustukseen, tilaisuuksien järjestämiseen sekä asiantuntija- ja tutkimuspalveluihin.

ELVYTYS

35.10.21 Eräät luonnonsuojelun menot (smr 3 v) 2 000 000 euroa
Metsien suojelu: henkilöstöresurssit

35.10.63 Luonnonsuojelualueiden hankinta- ja korvausmenot (smr 3 v) 18 000 000 euroa
Metsien suojelu: Erityisesti Pohjois-Suomen vanhojen metsien suojelua ja erityisesti pienimpien kansallispuistojen laajennuksia erityisesti kolmen pohjoisimman ELY-keskuksen toimialueella. Määrärahalla parannetaan luonnonsuojelualueiden kytkeytyvyyttä, eheyttä ja kestävyyttä muuttuvissa olosuhteissa.

35.10.22 Eräät ympäristömenot (smr 3 v)
Muovitiekartan toimenpiteet: Muovien talteenotto ja kierrätys **1 000 000 euroa**
Elyjen tuulivoimaosaamisen lisääminen **1 000 000 euroa**

35.10.52 Metsähallituksen julkiset hallintotehtävät (smr 3 v) 10 000 000 euroa
- Energiaremontit Metsähallituksen omistamille kiinteistöille
- Maastoväylät, moottorikelkkareittien parannukset ja opasteet
- Luonnonsuojelualueiden parkkipaikat ja opasteet sekä digiratkaisut
- Rakennuttajaorganisaation vahvistaminen em. rakennustoiminnan kasvun vuoksi

35.10.61 Vesien- ja ympäristönhoidon edistäminen (smr 3 v) 18 000 000 euroa
- Puurakentamisen ohjelma, määrärahatason nosto 5 milj. euroa, Lisärahoitus kohdennetaan erityisesti teollisen puurakentamisen kehittämistoimintaan Kasvua ja kehitystä puusta -tukiohjelman kautta, puurakentamisen koulutuksen tukemiseen sekä informaatio-ohjauksen toimenpiteisiin. Lisärahoitusta kohdistetaan kesäkuussa käynnistyvään Kasvua ja kehitystä puusta -tukiohjelmassa yrityksille.
- Lähivirkistysalueiden ja viheralueiden kunnostaminen, kehittäminen sekä palvelujen parantaminen, 13 milj. euroa
- Vesihuollon ravinnekierrätyksen ja energiatehokkuuden edistäminen. Lisäyksellä kunnat voivat käynnistää nopeavaikutteisia toimia vesihuollon ravinnekierrätyksen, jätevesien käsittelyn energiatehokkuuden ja energian talteenoton edistämiseksi. Määrärahaa käytetään myös kuntien ja/tai vesihuoltolaitosten välisen yhteistoiminnan edistämiseen, kuten uusien toimintamallien selvittämiseen ja kokeiluihin, 10 milj. euroa.

35.20.34 Avustukset kuntien rakennusten öljylämmityksestä luopumiseen (smr 3 v)
14 895 000 euroa

Avustusta voidaan myöntää kunnille kustannuksiin, jotka aiheutuvat kunnan omistaman rakennuksen öljylämmitysjärjestelmän poistamisesta ja lämmitysmuodon muuttamisesta muihin lämmitysjärjestelmiin.

35.20.37 Avustukset tuulivoimakaavoitukseen (smr 3 v) 2 000 000 euroa

Tuulivoimakaavoitus, kunnat ja maakuntien liitot. Avustuksilla edistetään hallitusohjelman kirjauksia tuulivoimarakentamisen edistämisestä. Tavoitteen toteutuminen edellyttää tuulivoimarakentamista ohjaavien kaavojen ja kaavamuutosten ja luvituksen ripeää etenemistä, joka perustuu riittäviin selvityksiin. Tuulivoimarakentaminen ohjataan kaavoituksella ympäristön, teknisen infrastruktuurin ja talouden kannalta optimaalisille paikoille ensisijaisesti useamman voimalan yksiköihin ja sovitetaan yhteen muun muassa maiseman, asutuksen ja luonnonympäristön kanssa.

35.20.52 Avustukset asuinrakennusten sähköisen liikenteen infrastruktuurin edistämiseen (smr 3 v) 1 500 000 euroa

Tarve aiheutuu tukiprosentin nostosta 35 → 45 % ja sähköautokannan kasvun mahdollistamisesta.

35.20.56 Avustukset asuinrakennusten öljylämmityksestä luopumiseksi (smr 3 v) 28 670 000 euroa

Pientalojen öljylämmityksestä luopumisavustukset. Avustusta voidaan myöntää kustannuksiin, jotka aiheutuvat ympärivuotisessa asuinkäytössä olevan pientalon öljylämmitysjärjestelmän poistamisesta ja muuttamisesta muihin lämmitysjärjestelmiin, ei kuitenkaan fossiilisia polttoaineita käyttäviin rakennuskohtaisiin lämmitysjärjestelmiin. Tarkoitukseen on varattu myös 1 330 000 euroa htv:eihin momentille 32.01.02.

35.20.60 Siirto valtion asuntorahastoon

Korkotukivaltuuden korotus 340 milj. euroilla 1,75 mrd. euroon.

Lähiöiden elinvoima-avustus 20 % → 35 %. Avustusta lähiöiden elinvoiman lisäämiseksi ja segregaation ehkäisemiseksi ehdotetaan muutettavaksi siten, että avustuksen määrä voi olla enintään 35 % hankkeen kustannuksista. Korkeampi avustusprosentti kannustaa tehokkaammin kuntia tekemään uusia investointeja lähiöiden elinvoiman kehittämiseen ja segregaation ehkäisemiseen monien kuntien kohdatessa taloudellisia haasteita.

Otetaan käyttöön määräaikainen käynnistysavustus 2020−2021 normaaliin ARA-vuokra-asuntotuotantoon MAL-sopimusalueiden ulkopuolisille alueille, 1 000 euroa/asunto, valtuus 2 milj. euroa.

ARA-tuotannon puurakentamisen lisäkäynnistysavustuksen korottaminen 2 000 eurosta 5 000 euroon vuoden 2021 loppuun asti ja MAL-alueiden ulkopuolelle puurakentamisen lisäkäynnistysavustus 2 000 euroa. Lisäys käynnistysavustusvaltuuteen + 8 milj. euroa kuluvana vuonna.

Energiatehokkuusavustuksen valtuutta korotetaan 20 milj. eurolla 40 milj. euroon.

35.20.64 Avustukset rakennusperinnön hoitoon (smr 3 v) 800 000 euroa

Määrärahatasoa nostetaan suuren hakemusmäärän vuoksi.

MUUT MUUTOKSET

35.10.22 Eräät ympäristömenot (smr 3 v) 1 700 000 euroa

Kansalaisten ulkoilua tukevan kokonaisuuden rakentamiseen

- karttapalvelu, johon kootaan tietoa kaikista ulkoilu- ja virkistysalueista, ulkoilureiteistä ja -kohteista
- digitaalinen ulkoilijan vinkkipankki, josta löytyy vinkkejä ja ohjeita eri ulkoilumuotojen ja -tapojen harrastamiseen mm. artikkeleina, webinaareina, videoina ja podcasteina
- viestinnällinen satsaus, jotta vastuullisen ulkoilun toimintatavat sekä jokamiehenoikeudet ja -velvollisuudet tulevat tutuksi eri käyttäjille
- “Kaikki Ulkoilusta” -Help Desk -palvelu